

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑΣ

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΘΕΜΑ: ΦΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΑ ΕΛΑΙΑ ΣΤΗΝ
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ
ΣΥΝΤΑΓΕΣ**

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΚΑΛΛΙΜΑΝΗ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ

ΕΡΓΑΣΤ/ΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ: ΝΕΤΤΑ-ΖΙΩΓΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2005

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

3

1. ΦΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΑ ΕΛΑΙΑ

3

1.1. ΦΥΤΙΚΑ ΕΛΑΙΑ

3

1.1.1. ΛΑΔΙ ΑΒΟΚΑΝΤΟ (AVOCADO OIL)

4

1.1.2. ΑΡΑΒΟΣΙΤΕΛΑΙΟ (KORN OIL)

6

1.1.3. ΑΜΥΓΔΑΛΕΛΑΙΟ (SWEET ALMOND OIL)

6

1.1.4. ΑΡΑΧΙΔΕΛΑΙΟ (OLEUM ARAHIDIS)

7

1.1.5. ΒΑΛΣΑΜΕΛΑΙΟ (BALSAM OIL)

7

1.1.6. ΔΑΦΝΕΛΑΙΟ (LAUREL OIL)

8

1.1.7. ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ (OLEUM OLIVARUM)

9

1.1.8. ΗΛΙΕΛΑΙΟ (SUNFLOWER SEED OIL)

11

1.1.9. ΚΑΡΟΤΕΛΑΙΟ (CARROT OIL)

11

1.1.10. ΛΑΔΙ ΑΧΙΛΛΕΑΣ (ACHILLEA OIL)

12

1.1.11. ΛΑΔΙ ΗΡΑΝΘΕΜΟΥ (PRIMROSE OIL)

12

1.1.12. ΛΑΔΙ ΚΑΛΕΝΤΟΥΛΑΣ (CALENDULA OIL)

13

1.1.13. ΛΑΔΙ ΠΥΡΗΝΩΝ ΒΕΡΙΚΟΚΟΥ

(APRICOT KERNEL OIL)

13

1.1.14. ΛΑΔΙ ΠΥΡΗΝΩΝ ΡΟΔΑΚΙΝΟΥ

(OLEUM PERSICARUM)

14

1.1.15. ΛΑΔΙ ΠΥΡΗΝΩΝ ΣΤΑΦΥΛΙΟΥ (RAISIN SEEL OIL)

14

1.1.16. ΛΑΔΙ ΧΟΧΟΜΠΙΑ (JOJOBA OIL)

14

1.1.17. ΛΙΝΕΛΑΙΟ (LINSEED OIL)

15

1.1.18. ΜΗΚΩΝΕΛΑΙΟ (OLEUM PAPAVERI)

16

1.1.19. ΡΙΤΣΙΝΕΛΑΙΟ (OLEUM RICINI)

16

1.1.20. ΣΗΣΑΜΕΛΑΙΟ (OLEUM SESAMI)

17

1.1.21. ΣΙΤΕΛΑΙΟ (WHEAT GERM OIL)	18
1.1.22. ΣΟΓΙΕΛΑΙΟ (SOYBEAN OIL)	19
1.1.23. ΦΟΙΝΙΚΕΛΑΙΟ (PALM OIL)	19
1.1.24. ΧΑΜΟΜΗΛΕΛΑΙΟ (CAMOMILE OIL)	20
1.2. ΟΡΥΚΤΑ ΕΛΑΙΑ	21
1.2.1. ΠΑΡΑΦΙΝΕΛΑΙΟ (OLEUM PARAFFINI)	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	22
2. ΣΥΝΤΑΓΕΣ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ ΜΕ ΦΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΑ ΕΛΑΙΑ	22
2.1. ΓΑΛΑΚΤΩΜΑΤΑ	22
2.1.1. ΓΑΛΑΚΤΩΜΑ ΑΠΟ ΑΓΓΟΥΡΙ (Για κανονικά δέρματα/ για όλους τους τύπους)	22
2.2. ΚΡΕΜΕΣ ΗΜΕΡΑΣ	22
2.2.1. ΠΛΟΥΣΙΑ ΕΝΥΔΑΤΙΚΗ ΚΡΕΜΑ (ΓΑΛΗΝΟΥ) (Για όλους τους τύπους δέρματος)	22
2.2.2 ΚΡΕΜΑ ΑΠΟ ΑΜΥΓΔΑΛΟ ΚΑΙ ΛΕΒΑΝΤΑ (Για λιπαρά-κανονικά δέματα)	23
2.2.3. ΚΡΕΜΑ ΑΠΟ ΔΥΟΣΜΟ ΚΑΙ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ (Για κανονικά - μεικτά - ξηρά δέρματα)	24
2.2.4. ΚΡΕΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΙΑΚΗΣ ΞΗΡΟΔΕΡΜΙΑΣ	25
2.2.5. ΕΝΥΔΑΤΙΚΗ ΚΡΕΜΑ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΜΕ ΛΑΔΙ ΑΠΟ ΑΒΟΚΑΝΤΟ (Πολύ χρήσιμη για το χειμώνα)	26
2.2.6. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗ ΚΡΕΜΑ ΗΜΕΡΑΣ ΜΕ ΧΥΜΟ ΑΓΓΟΥΡΙΟΥ	27
2.3. ΚΡΕΜΕΣ ΝΥΧΤΑΣ	27

2.3.1. ΠΛΟΥΣΙΑ ΕΝΥΔΑΤΙΚΗ ΚΡΕΜΑ ΝΥΚΤΟΣ ΑΠΟ ΑΒΟΚΑΝΤΟ (Για κανονικά και ξηρά δέρματα)	27
2.3.2. ΠΛΟΥΣΙΑ ΕΝΥΔΑΤΙΚΗ ΚΡΕΜΑ ΝΥΚΤΟΣ ΑΠΟ ΔΥΟΣΜΟ ΚΑΛΕΝΤΟΥΛΑ ΚΑΙ ΚΑΡΥΔΑ (Για όλους τους τύπους δέρματος)	28
2.3.3. ΠΛΟΥΣΙΑ ΑΝΤΙΡΥΤΙΔΙΚΗ ΚΡΕΜΑ ΝΥΚΤΟΣ ΜΕ ΦΑΣΚΟΜΗΛΟ, ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΑ & ΔΕΝΔΡΟΛΙΒΑΝΟ (Για κανονικά και λιπαρά δέρματα)	29
2.3.4. ΙΣΧΥΡΟ ΑΝΤΙΡΥΤΙΔΙΚΟ ΚΑΙ ΘΡΕΠΤΙΚΟ ΛΑΔΙ ΝΥΚΤΟΣ ΜΕ ΘΥΜΑΡΙ ΚΑΙ ΣΙΤΕΛΑΙΟ (Για κανονικά και ξηράδέρματα)	30
2.3.5. ΚΡΕΜΑ ΝΥΚΤΟΣ – ΤΡΟΦΟΤΟΝΩΤΙΚΗ, ΒΙΤΑΜΙΝΟΥΧΟΣ (Για όλα τα δέρματα)	31
2.4. ΜΑΣΚΕΣ	31
2.4.1. ΜΑΣΚΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΛΙΠΑΡΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΟ (Για λιπαρά δέρματα)	31
2.4.2. ΜΑΣΚΑ ΜΕ ΛΑΧΑΝΟ (Για λιπαρά δέρματα)	32
2.4.3. ΜΑΣΚΑ ΜΕ ΑΓΓΟΥΡΙ (Για λιπαρά δέρματα)	32
2.4.4. ΜΑΣΚΑ ΜΕ ΜΗΛΟ (Για κανονικά δέρματα)	33
2.4.5. ΜΑΣΚΑ ΜΕ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ, ΜΕΛΙ ΚΑΙ ΡΟΔΑΚΙΝΕΛΑΙΟ (Για κανονικά δέρματα-όλοι οι τύποι)	33
2.4.6. ΒΑΘΙΑ ΕΝΥΔΑΤΙΚΗ ΜΑΣΚΑ ΜΕ ΜΠΙΑΝΑΝΑ ΚΑΙ ΑΜΥΓΔΑΛΕΛΑΙΟ (Για πολύ ξηρά δέρματα)	34
2.4.7. ΒΑΘΙΑ ΕΝΥΔΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣΚΑ ΑΠΟ ΑΒΟΚΑΝΤΟ, ΜΠΙΑΝΑΝΑ ΚΑΙ ΚΑΡΥΔΑ	35
2.4.8. ΒΑΘΙΑ ΕΝΥΔΑΤΙΚΗ ΜΑΣΚΑ ΑΠΟ ΡΥΖΑΛΕΥΡΟ, ΜΕΛΙ ΚΑΙ ΑΜΥΓΔΑΛΕΛΑΙΟ	35
2.4.9. ΜΑΣΚΑ ΑΠΟ ΚΑΡΟΤΟ (Για ξηρά δέρματα)	36

2.5. ΜΑΣΚΕΣ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΜΑΛΛΙΩΝ	36
2.5.1. ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΞΗΡΩΝ ΜΑΛΛΙΩΝ	36
2.5.2. ΒΑΘΙΑ ΕΝΥΔΑΤΙΚΟ ΛΑΔΙ ΜΕ ΜΑΪΝΤΑΝΟ, ΛΕΒΑΝΤΑ ΚΑΙ ΦΟΥΝΤΟΥΚΙ	36
2.5.3. ΑΡΧΑΙΑ ΜΑΣΚΑ ΜΑΛΛΙΩΝ	37
2.5.4. ΒΑΘΙΑ ΜΑΛΑΚΤΙΚΗ ΜΑΣΚΑ ΑΠΟ ΑΒΟΚΑΝΤΟ ΚΑΙ ΜΠΥΡΑ	38
2.5.5. ΛΑΔΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΩΠΕΚΙΑ	38
2.5.6. ΕΥΘΡΑΥΣΤΑ ΜΑΛΛΙΑ ΠΟΥ ΣΠΑΝΕ Ή ΚΑΝΟΥΝ ΨΑΛΙΔΑ	39
2.5.7. ΞΗΡΑ ΚΑΙ ΣΚΛΗΡΑ ΜΑΛΛΙΑ	39
2.6. ΑΝΤΙΡΥΤΙΔΙΚΑ ΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΟΥ	39
2.6.1. ΑΝΤΙΡΥΤΙΔΙΚΟ/ ΘΡΕΠΤΙΚΟ ΛΑΔΙ ΑΠΟ ΒΟΤΑΝΑ (Για ξηρά και ώριμα δέρματα)	39
2.6.2. ΑΝΤΙΡΥΤΙΔΙΚΟ/ ΣΥΣΦΙΓΚΤΙΚΟ ΛΑΔΙ ΜΑΤΙΩΝ – ΧΕΙΛΙΩΝ (Για κανονικά / όλοι οι τύποι δέρματος)	40
2.6.3. ΑΝΤΙΡΥΤΙΔΙΚΗ ΚΡΕΜΑ ΝΥΚΤΟΣ ΑΠΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΚΡΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ	41
2.6.4. ΑΝΤΙΡΥΤΙΔΙΚΗ/ ΕΝΥΔΑΤΙΚΗ ΚΡΕΜΑ ΝΥΚΤΟΣ ΑΠΟ ΑΒΟΚΑΝΤΟ ΚΑΙ ΡΟΔΑΚΙΝΕΛΑΙΟ (Για ξηρά/ ευαίσθητα δέρματα)	41
2.7. ΕΙΔΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ (πανάδες, ευρυαγγείες κ.λ.π.)	42
2.7.1. ΜΑΣΚΑ/ ΠΗΛΙΝΓΚ ΓΙΑ ΠΑΝΑΔΕΣ ΑΠΟ ΛΕΒΑΝΤΑ, ΜΟΥΡΑ ΚΑΙ ΒΟΤΑΝΑ	42
2.7.2. ΛΑΔΙ ΓΙΑ ΕΥΡΥΑΓΓΕΙΕΣ & ΚΟΚΚΙΝΙΛΕΣ	43
2.7.3. ΛΑΔΙ-ΜΑΣΚΑ ΧΕΡΙΩΝ ΑΠΟ ΜΕΝΤΑ & ΛΕΜΟΝΙ	43
2.7.4. ΛΑΔΙ ΧΕΡΙΩΝ	44
2.7.5. ΛΟΣΙΟΝ / ΛΑΔΙ ΓΙΑ ΠΡΗΣΜΕΝΑ ΠΟΔΙΑ	45

2.7.6. ΓΑΛΑΚΤΩΜΑ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΞΗΡΟΔΕΡΜΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟ ΜΠΑΝΙΟ	46
2.8 ΑΝΤΗΛΙΑΚΑ	46
2.8.1. ΑΝΤΗΛΙΑΚΟ ΛΑΔΙ ΠΡΟΣΩΠΟΥ – ΣΩΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΑΒΟΚΑΝΤΟ, ΚΑΡΥΔΑ ΚΑΙ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	46
2.8.2. ΑΝΤΗΛΙΑΚΟ ΛΑΔΙ ΠΡΟΣΩΠΟΥ - ΣΩΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΒΑΘΥ ΜΑΥΡΙΣΜΑ ΜΕ ΥΛΑΝΓΚ-ΥΛΑΝΓΚ	47
2.8.3. ΜΑΛΑΚΤΙΚΗ-ΕΝΥΔΑΤΙΚΗ ΚΡΕΜΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ ΜΕ ΒΟΤΑΝΑ-ΑΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ	48
2.8.4. ΕΠΟΥΛΩΤΙΚΟ ΛΑΔΙ ΓΙΑ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ ΜΕ ΚΥΔΩΝΙ ΚΑΙ ΚΕΔΡΟ	49
2.9. ΚΥΤΤΑΡΙΤΙΔΑ ΑΔΥΝΑΤΙΣΜΑ	50
2.9.1. ΑΔΥΝΑΤΙΣΤΙΚΟ ΛΑΔΙ ΑΠΟ ΒΟΤΑΝΑ, ΑΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΚΡΑΣΙ	50
2.9.2. ΛΙΠΟΛΥΤΙΚΟ ΛΑΔΙ ΑΠΟ ΛΕΒΑΝΤΑ, ΘΥΜΑΡΙ ΚΑΙ ΚΕΔΡΟ	51
2.9.3. ΛΑΔΙ ΑΠΟ ΜΕΙΓΜΑ ΑΙΘΕΡΙΩΝ ΕΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΜΑΣΑΖ ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΧΡΗΣΗ	51
2.10. ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ (εγκαύματα, τριχόπτωση, δερματίτιδες, χτυπήματα κ.λ.π.)	52
2.10.1. ΛΑΔΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ	52
2.10.2. ΠΟΛΥ ΙΣΧΥΡΗ ΑΛΟΙΦΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ (Κηραλοιφή)	52
2.10.3. ΛΟΣΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΡΙΧΟΠΤΩΣΗΣ	53
2.10.4. ΛΑΔΙ / ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΣΥΣΦΙΓΞΗ ΣΤΗΘΟΥΣ	53
2.10.5. ΚΡΕΜΑ ΜΑΤΙΩΝ (ΒΑΛΣΑΜΟ)	54
2.11. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΧΕΙΛΗ	55
2.11.1. ΒΟΥΤΥΡΟ ΓΙΑ ΤΑ ΧΕΙΛΗ	55
2.12. ΣΑΠΟΥΝΙΑ	56

2.12.1. ΣΑΠΟΥΝΙ ΚΑΘΑΡΟ	56
2.12.2. ΠΡΑΣΙΝΟ ΣΑΠΟΥΝΙ	56
2.12.3. ΑΦΡΟΣ ΞΥΡΙΣΜΑΤΟΣ	56
2.12.4. ΣΑΠΟΥΝΙ ΣΚΛΗΡΟΥ ΝΕΡΟΥ	56
2.13. ΚΡΕΜΕΣ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΜΑΣΑΖ	57
2.13.1. ΚΡΕΜΑ ΜΑΣΑΖ ΠΡΟΣΩΠΟΥ	57
2.13.2. ΚΡΕΜΑ ΜΑΣΑΖ ΠΡΟΣΩΠΟΥ	57
2.13.3. ΛΑΔΙ ΜΑΣΑΖ ΣΩΜΑΤΟΣ	57
2.13.4. ΛΑΔΙ ΜΑΣΑΖ ΣΩΜΑΤΟΣ	58
2.13.5. ΛΑΔΙ ΜΑΣΑΖ ΣΩΜΑΤΟΣ	58
2.13.6. ΛΑΔΙ ΜΑΣΑΖ ΣΩΜΑΤΟΣ	58
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	59
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	60

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα έλαια είναι γνωστά από την αρχαιότητα και λόγω των πολύ καλών ιδιοτήτων που έχουν χρησιμοποιούνταν για ιατρικούς και αισθητικούς λόγους, καθώς επίσης και στη διατροφή.

Οι Αιγύπτιες άλειφαν το σώμα τους με αρωματισμένα λάδια και γνώριζαν παρασκευάσματα που λευκαίνουν, μαλακώνουν και ξανανιώνουν το δέρμα, με βάση φυτικά λάδια όπως φοινικέλαιο, αμυγδαλέλαιο, αβοκάντο και σησαμέλαιο. Επίσης περιποιείται τα μαλλιά της χρησιμοποιώντας λάδι φιδιού, ρετσινόλαδο και ελαιόλαδο.

Στην Αρχαία Ελλάδα χρησιμοποιούν πολύ τα αρωματισμένα έλαια, με βάση κυρίως το αμυγδαλέλαιο και προσθέτοντας μέσα σε αυτό το αιθέριο έλαιο της προτίμησής τους. Την εποχή εκείνη περιζήτητα ήταν τα αρώματα που γίνονταν από την ανάμιξη διαφόρων ελαίων (ελιάς, πικραμύγδαλου, σησαμιού) με φυτά ή λουλούδια.

Εκτός από αισθητικούς λόγους τα έλαια χρησιμοποιούνταν και για ιατρικούς λόγους, όπως π.χ. το βαλσαμέλαιο, το οποίο οι πατέρες της ιατρικής Ιπποκράτης και Διοσκουρίδης παρασκεύαζαν και χρησιμοποιούσαν για την αποθεραπεία διάφορων ασθενών τους.

Επίσης πολλά από τα φυτικά λάδια έχουν μεγάλη σημασία για τη διατροφή, με το ελαιόλαδο να μοιάζει το σημαντικότερο βρώσιμο λάδι. Πολλοί όμως στρέφονται σε άλλα λάδια, όπως τα σπορέλαια, αναζητώντας μια πιο οικονομική λύση.

Τα φυτικά και ορυκτά έλαια παρουσιάζουν πολύ σημαντικές ιδιότητες οι οποίες τα καθιστούν απαραίτητα για τον άνθρωπο.

Κάτι που έχει μεγάλο ενδιαφέρον είναι τα ασαπωνοποίητα συστατικά που περιέχονται σε διαφορετική πάντα ποσότητα στα φυτικά έλαια. Αυτά είναι τα συστατικά του λαδιού τα οποία δεν ασαπωνοποιούνται (δεν μετατρέπονται σε σαπούνι και νερό με τη βοήθεια μιας βάσης).

Τα ασαπωνοποίητα συστατικά, σύμφωνα με μελέτες που έγιναν τα τελευταία χρόνια σχετικά με τη δράση και τη σημασία τους σε καλλυντικά παρασκευάσματα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν μέσα κατά του γηρασμού της επιδερμίδας επειδή:

1. αυξάνουν και ενεργοποιούν το διαλυτό κολλαγόνο στο συνδετικό ιστό του δέρματος
2. εμποδίζουν την αφυδάτωση και την κερατινοποίηση

3. συντελούν στη μείωση του αδιάλυτου κολλαγόνου και στην αντικατάστασή του με διαλυτό
4. συντελούν στην αύξηση της ελαστίνης στο κυρίως δέρμα
5. δίνουν κατά κάποιο τρόπο τη δυνατότητα στα κύτταρα να παράγουν κολλαγόνο και ελαστίνη
6. μαλακώνουν το σκληρό και μη ελαστικό συνδετικό ιστό και δρουν ενάντια στη σκληροδερμία